

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
факультет психології
кафедра практичної психології та психодіагностики

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

СУПЕРВІЗІЯ

освітня кваліфікація Бакалавр психології
галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальності 053 Психологія
професійна кваліфікація Психолог. Практичний психолог
освітньо-професійна програма Практична психологія

Силабус навчальної дисципліни
для денної форм навчання

Луцьк – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Супервізія», для студентів освітньої програми бакалавр, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія. Освітня програма: Практична психологія, психологія.

Розробник: Мушкевич Мирослава Іванівна, доктор психологічних наук, професор кафедри практичної психології та психодіагностики

Силабус навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри практичної психології та психодіагностики

Протокол № 2 від 08.09.2021 р.

Завідувач кафедри:

Людмила МАГДИСЮК

© Мушкевич, 2021 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Форма навчання: денна	Освітня кваліфікація: бакалавр психології	Вибіркова
		Рік навчання: 4
Кількість кредитів: 6	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність: 053 Психологія Професійна кваліфікація: Психолог. Практичний психолог Освітньо-професійна програма: Практична психологія	Семестр: 7
		Лекції: 24 год.
		Практичні: 20 год.
		Лабораторні: 16
		Самостійна робота: 112
Кількість годин: 180		Консультації 8 год.
		Змістовні модулі: 3
		Форма контролю: екзамен

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ППП: Мушкевич Мирослава Іванівна.

Науковий ступінь: доктор психологічних наук.

Вчене звання: доцент.

Посада: завідувач кафедри практичної психології та психодіагностики

Контактна інформація: мобільний телефон +380951560684; електронна адреса: mira_mush@yahoo.com

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щосереди з 13.00 до 14.00 в кабінеті № 202. В разі додаткової потреби в консультації час узгоджується.

3. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Супервізія – система професійної підтримки фахівців, зокрема консультантів. В даний час супервізія є однією з найважливіших складових будь-якої підготовки, будь то, навчання професії соціального консультанта, психотерапевта або психоаналітика. Супервізія – це унікальна форма підтримки психотерапевтів, яка дозволяє їм сфокусованим поглядом подивитися на свої труднощі у роботі з клієнтами (пацієнтами), а також розділити частину відповідальності за цю роботу з іншим, як правило, більш досвідченим професіоналом. Вивчення спецкурсу «Супервізія» не обмежується засвоєнням теоретичного матеріалу, воно також формує у студентів певні практичні навички. Вивчення супервізії проводиться в формі лекцій, практичних робіт та самостійної роботи студентів із підручниками, конспектами лекцій, додатковою літературою.

Програма навчальної дисципліни «Супервізія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавр напряму 6.030102 «Психологія», 6.030103 «Практична психологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Супервізія» є аналіз теорії й практики супервізії, прийомів супервізування фахівців, які працюють з різними категоріями клієнтів, особливостей організації й проведення супервізорських сесій.

Мета викладання навчальної дисципліни «Супервізія» – дати студентам базові знання про супервізію, про етичний кодекс супервізора та важливість супервізії в роботі та підготовці психолога-консультанта та психолога-терапевта.

Основними завдання вивчення навчальної дисципліни «Супервізія»

є:

1. Поглиблення й розширення загальнотеоретичної підготовки студентів до роботи з клієнтами (пацієнтами).

2. Озброєння студентів базовими знаннями про відповідальність за процес консультування і психотерапії; підвищення їх рівня професійної терапевтичної роботи.

3. Підготовка студентів до узагальнення основних функцій психоконсультативного і психотерапевтичного процесу та супервізії: формуючої, або освітньої, що передбачає розвиток умінь, навиків, розуміння та здібностей терапевтів і консультантів; тонізуючої, або підтримуючої, що передбачає протистояння впливам із боку проблем клієнтів (пацієнтів); нормативної, або спрямовуючої, що передбачає контроль терапевта над власною особистістю.

4. Формування у студентів вміння розуміти своїх клієнтів (пацієнтів).

Що буде вивчатися:

Базові цінності, етичні принципи професійної діяльності; етичні засади супервізії та шляхи реалізації цінностей на практиці; професійні якості, функції, ролі супервізора та супервізованого; професійно орієнтовані фази розвитку супервізії; цілі та принципи ведення супервізійного процесу; особливості індивідуальної роботи та в команді колег; способи запобігання та зменшення негативних впливів у професійній діяльності; шляхи подолання дискримінації згідно з цінностями та принципами фаху; основні стилі, фокуси, форми/формати супервізії; загальне уявлення про фактори, що впливають на супервізорський процес.

Чому це важливо вивчати:

Поглиблюється й розширюється загальнотеоретична та практична підготовка до роботи з клієнтами; передбачається протистояння впливам із боку проблем клієнтів; посилюється контроль над власною особистістю.

Чому можна навчитися:

Як краще вирішувати емоційні проблеми та запобігати помилок, пов'язаних із особливостями діяльності;

як правильно проводити зустріч із клієнтом;

як правильно здійснювати позитивний вплив на клієнта відповідно до зазначеної мети;

як структурувати одну зустріч із клієнтом та увесь процес зустрічей; як краще використовувати свої потенційні можливості в роботі з клієнтом;

як аналізувати власні почуття стосовно клієнтів та свої реакції на них;

як визначати шляхом аналізу того, що відбувається в процесі роботи та того, що відбувається між супервізором та тим, з ким проводять супервізію в процесі супервізії;

розбиратися в тонких відтінках стосунків;

володіти структуруванням взаємодії як протягом окремої сесії, так і в процесі усєї роботи в цілому;

як застосовувати набуті знання у практичній діяльності;

як знаходити та краще використовувати свої потенційні можливості взаємодії та вміти рефлексувати свої професійні дії та свою професійну поведінку.

Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «Супервізія» тісно переплітається з такими навчальними дисциплінами, як: курс «Основи психотерапії та тренінг терапевтично-консультативної діяльності», «Основи психологічного консультування», «Психологія сім'ї», «Педагогічна психологія», «Загальна психологія», «Диференційна психологія», «Спеціальна психологія», «Соціальна психологія», «Патопсихологія», «Психодіагностика» та інші.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (КОМПЕТЕНТНОСТІ)

Інтегральна компетентність (ІК). Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК).

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії,

ЗК9 Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності.

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту.

СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Додаткові спеціальні компетенції.

СК-13. Здатність здійснювати психоконсультативну роботу відповідно до запиту під супервізією викладача-практика (супервізора).

СК-14. Здатність до досягнення необхідних стандартів знань та умінь з

психології для продовження навчання на наступному рівні вищої освіти.

СК-15. Здатність до розроблення концептуальних та інноваційних проектних рішень з планування психологічної діяльності (супроводу).

СК-16. Здатність до достатніх фахових компетентностей, щоб претендувати на первинні посади щодо психологічної діяльності.

Програмні результати навчання.

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки. ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПР11. Скласти та реалізувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

ПР12. Скласти та реалізувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії

5. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ПРО СТРУКТУРУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2. Денна форма навчання

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Прак.	Лаборат.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Теорія супервізії						
Тема 1. Супервізія: загальні поняття. Історія супервізії	20	4	2	2	10	2
Тема 2. Відмінності	30	4	2	2	20	2

супервізії від інших напрямів допомоги						
Разом за модулем 1	50	8	4	4	30	4
Змістовний модуль 2. Практика роботи в супервізії						
Тема 3. Рівні, види, варіанти й форми супервізії	30	4	4	2	20	
Тема 4. Фактори супервізії	30	4	4	2	20	
Тема 5. Моделі супервізії	32	4	4	2	20	2
Разом за модулем 2	92	12	12	6	60	2
Змістовний модуль 3. Відповідальність в супервізії						
Тема 6. Особливості взаємодії супервізора та супервізованого	18	2	2	4	10	
Тема 7. Етичні принципи супервізії. Кодекс практики та кодекс етики.	20	2	2	2	12	2
Разом за модулем 3	38	4	4	4	22	4
Всього	180	24	20	16	112	8

Заняття включають інтерактивні форми навчання:

- Творчі завдання
- Дискусії
- Робота в малих групах
- Робота в парах

- Ділова гра
- Рольова гра
- Вправи в трійках

Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз власної діагностично-консультативно-терапевтичної діяльності тощо.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Таблиця 3.

1	<p>Тема. Супервізія: загальні поняття. Історія супервізії. Загальне поняття про супервізію. Положення про супервізію. Історія супервізії: український та зарубіжний досвід. Основні поняття, цілі, функції, задачі, складові (фокуси) супервізорської системи та системи взаємодії. Обов’язки та функції супервізора. Значення супервізії у підготовці практичних психологів. Особливості взаємодії супервізора та супервізованого. Завдання супервізії.</p>
2	<p>Тема. Відмінності супервізії від інших напрямів допомоги. Розмежування понять супервізія, коучинг, ко-терапія, наставництво. Поняття «супервізії», «коучингу», «ко-терапії» та «наставництва». Відмінності супервізії в роботі з дітьми та дорослими. Роль супервізора та задачі супервізії. Інтерпретація в аналізі та «переклад» у супервізії. Супервізія та практичне втілення при роботі з дітьми: захист дитини.</p>
3	<p>Тема. Рівні, види, варіанти й форми супервізії. Різновиди супервізії з огляду на особливості взаємодії супервізора і</p>

	<p>супервізованого: очна «жива», заочна та очно-заочна форми. Командна супервізія та супервізія освіти. Індивідуальна та групова форми супервізії. Колегіальна супервізія. Стильова, організаційно-адміністративна, кризова, технологічна, просвітницька та стартова супервізії. Рівні супервізії. Поняття групової супервізії. Особливості проведення групової супервізії. Основні завдання, які вирішує групова супервізія. Методи групової супервізії. Переваги, недоліки та види групової супервізії. Фази групової супервізії.</p>
4	<p>Тема. Фактори супервізії. Загальні уявлення про фактори, що впливають на супервізорські відносини. Статичні фактори. Динамічні фактори. Найважливіші фактори ефективної супервізії. Другорядні (додаткові) аспекти супервізорських відносин. Гендерні фактори та міжкультурні фактори. Сфери впливу та оцінки гендерних факторів. Аспекти прояснення наявності міжкультурних розходжень. Супервізія осіб з пригноблених груп. Функціональне обмеження та інвалідність. Лесбіянки, геї та супервізія. Найбільш розповсюджені варіанти дискримінації в сексуальній орієнтації. Значення не пригноблюючої / наснажуючої супервізії. Передумови, які збільшують якість проведення супервізії. Самопідготовка чи не пригноблююче навчання супервізора та його чинники. Непригноблюючі супервізорські стосунки. Непригноблюючий підхід до змісту супервізії.</p>
5	<p>Тема. Моделі супервізії. Розвиваюча модель. Клінічна модель. Специфічно орієнтована модель. Вісконсінський тренінговий проєкт з клінічної супервізії. Психодинамічна модель. Модель розвитку вмінь. Модель сімейної терапії. Модель розвитку. Модель розвитку за К. Столтенбергом. Моделі розвитку за К. Лонганбіллом, Е. Харді, Дж. Делворсом. Змішана модель Д. Пауела. Модель для практики.</p>
6	<p>Тема. Особливості взаємодії супервізора та супервізованого.</p>

	<p>Значення супервізорських відносин. Поняття супервізійної моделі. Класифікація супервізорських моделей. Фактори, що впливають на супервізорські взаємини (гендерні, міжкультурні). Опір (тривога) супервізованого та стратегії подолання опору. Типи опору. Паралельні процеси. Перенос та контрперенос у взаєминах між супервізором та супервізованим. Вплив супервізора на результат супервізії. Самооцінка молодого фахівця. Можливості його портфолію. Відеозаписи. Оцінка прогресу клієнта. Консультаційні записи. Питання для аналізу самооцінки, помилок у роботі, діагностики та оцінки. Функції супервізора щодо закінчення консультування. Характеристика результату супервізійної сесії. Рекомендації для роботи супервізора на різних рівнях його професійного розвитку. Якості супервізора. Ролі супервізора: супервізор як вчитель, супервізор як фасилітатор, супервізор як консультант, супервізор як експерт, клінічний супервізор та супервізор як адміністратор.</p>
7	<p>Тема. Етичні принципи супервізії. Етичний кодекс супервізора. Загальна компетентність супервізора. Компетентність супервізора. Конфіденційність. Відповідальність. Інформована згода. Захист прав клієнта та супервізованого. Межі супервізії. Гнучкість супервізора.</p>

7. ВИДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ, ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

Самостійна робота студентів, це індивідуальна навчально-дослідна чи науково-дослідна робота студентів (за вибором) передбачає:

- а) підготовку огляду наукової літератури (есе);
- б) підготовку ілюстративного матеріалу за темами, які вивчаються (виготворення таблиць, схем, малюнків і т. п.);
- в) підготовку матеріалів та доповідей до наукових семінарів, конференцій

та інших навчально-наукових заходів.

**Перелік тем рефератів для написання
індивідуально-дослідного завдання:**

- 1) Сучасний стан розвитку супервізії в Україні та за кордоном.
- 2) Особливості становлення супервізії в Україні.
- 3) Супервізія психотерапевтичної роботи з дітьми.
- 4) Супервізія в європейських країнах.
- 5) Проблеми часових меж у супервізії.
- 6) Методи та техніки супервізії.
- 7) Змішана модель супервізії.
- 8) Модель розвитку вмінь супервізії.
- 9) Місце та роль супервізії у підготовці практичних психологів.
- 10) Порівняльна характеристика видів та форм супервізії.
- 11) Поняття оберненої та заміщеної супервізії.
- 12) Поняття контракту у супервізії.
- 13) Стадії розвитку супервізованого.
- 14) Етапи розвитку професійної кар'єри супервізора.
- 15) Якості та необхідні властивості особистості су ревізора.
- 16) Фактори, що впливають на супервізорські відносини.

**8. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ: РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ
ОЦІНЮВАННЯ**

Контроль здійснюється на кожному практичному та лабораторному занятті за результатами виконання практичних завдань й усних відповідей студентів із теми, що вивчається.

Оцінка практичної роботи та лабораторного заняття залежить від якості виконання усіх завдань, оформлення, висновків. Практичні заняття оцінюються **від 0 до 2 балів**.

0 балів виставляється за поверхневу відповідь: відповідь хаотична, фрагментарна, відтворення заученого матеріалу без усвідомлення його суті, без використання демонстраційного матеріалу.

0,5 балів виставляється за поверхневу відповідь на основі прочитаної лекції: відповідь хаотична, фрагментарна, відтворення заученого матеріалу без усвідомлення його суті, без використання демонстраційного матеріалу.

1 бал студент отримує за усну відповідь на занятті у тому разі, якщо ця відповідь послідовна, чітка, структурована, логічна, за матеріалом основних підручників; часткове вміння наводити власні приклади и здійснювати їх порівняльний аналіз; часткове розкриття суті основних термінів з супервізії.

2 бали студент отримує в тому разі, якщо ця відповідь чітка, структурована, логічна; включає узагальнені, систематизовані позиції; побудована на основі матеріалу лекції та кількох підручників; аргументоване посилання на додаткові наукові джерела, спеціальну літературу, наведення власних прикладів; порівняльний аналіз понять з супервізії.

Індивідуальне науково-дослідне завдання оцінюється в межах 1-14 балів.

В оцінювання також враховуються «інші види робіт», такі як участь в терапевтичному процесі у роботі з дорослими та дітьми під супервізію викладача-психотерапевта та проведення супервізорських занять, де студент виступає в ролі супервізора. **Оцінювання цього типу роботи здійснюється в межах 0-6 балів.**

Підсумковий контроль передбачає виконання модульних контрольних робіт. За виконання модульних контрольних робіт студент може отримати максимум 60 балів.

Оцінка з дисципліни виставляється за національною шкалою, за 100-бальною системою та за шкалою ECTS.

Таблиця 6

Поточний контроль (маx = 40 балів)							Модульний контроль (маx = 60 балів)			Загальна кількість балів	
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3		Самостійна робота	М 1	М 2	М 3	100 балів
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	14 балів	20 б.	20 б.	20 б.	

Шкала оцінювання

Таблиця 7

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	Якісна	Зарахована
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 – 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 – 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Максименко С. Д. Психологічна супервізія: навч. посіб. Київ: Кондор, 2020.
2. Малкіна-Пих І. Г. Психологічна допомога в кризових ситуаціях. Москва: Изд-во Ексмо., 2005. 960 с.
3. Ушакова І. В. Супервізія: навчальний посібник [для студентів

вищих навчальних закладів]. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2011. 228 с.

4. Ховкинс П., Шохет Р. Супервизия. Индивидуальный, групповой и организационный подходы (Перевод с англ.). Санкт-Петербург: Речь, 2002. 352 с.

Додаткова література

1. Байдарова О. О. Перспективи дослідження професійної рефлексії в супервизії соціального працівника. *Проблеми сучасної психології*. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2010. Вип. 10. С. 12–24.

2. Мушкевич М. І., Чагарна С. Є. Основи психотерапії: навч. посіб / за ред. М. І. Мушкевич. Вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.

3. Про пріоритетні напрями психологічного супроводу та соціально-педагогічного патронажу учасників освітнього процесу на 2018-2019 навчальний рік: Лист МОН від 07.08.2018 № 1/9-487 [Електронний ресурс]. URL: http://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/61640/

4. Про соціальні послуги : Закон України Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19/ed20190117#n42>

5. Типове положення про проведення супервизії впровадження Концепції «Нова українська школа» / уклад.: Клокар Н.І., Нікулочкіна О.В., Київ, 2018. 6 с.

10. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Супервизія: загальні поняття.
2. Історія супервизії.
3. Загальне поняття про супервизію.
4. Положення про супервизію.
5. Історія супервизії: український та зарубіжний досвід.
6. Основні поняття, цілі, функції, задачі, складові (фокуси) супервізорської системи та системи взаємодії.

7. Обов'язки та функції супервізора.
8. Значення супервізії у підготовці практичних психологів.
9. Особливості взаємодії супервізора та супервізованого. Завдання супервізії.
10. Розмежування понять супервізії, коучинг, ко-терапія, наставництво.
11. Поняття «супервізії», «коучингу», «ко-терапії» та «наставництва».
12. Відмінності супервізії в роботі з дітьми та дорослими.
13. Роль супервізора та задачі супервізії.
14. Інтерпретація в аналізі та «переклад» у супервізії.
15. Супервізія та практичне втілення при роботі з дітьми: захист дитини.
16. Рівні, види, варіанти й форми супервізії.
17. Різновиди супервізії з огляду на особливості взаємодії супервізора і супервізованого: очна «жива», заочна та очно-заочна форми.
18. Командна супервізія та супервізія освіти.
19. Індивідуальна та групова форми супервізії.
20. Колегіальна супервізія.
21. Сильова, організаційно-адміністративна, кризова, технологічна, просвітницька та стартова супервізії.
22. Рівні супервізії.
23. Поняття групової супервізії.
24. Особливості проведення групової супервізії.
25. Основні завдання, які вирішує групова супервізія.
26. Методи групової супервізії.
27. Переваги, недоліки та види групової супервізії. Фази групової супервізії.
28. Фактори супервізії.
29. Загальні уявлення про фактори, що впливають на супервізіорські відносини.
30. Статичні фактори.

31. Динамічні фактори.
32. Найважливіші фактори ефективної супервізії.
33. Другорядні (додаткові) аспекти супервізорських відносин.
34. Гендерні фактори та міжкультурні фактори.
35. Сфери впливу та оцінки гендерних факторів.
36. Аспекти прояснення наявності міжкультурних розходжень.
37. Супервізія осіб з пригноблених груп.
38. Функціональне обмеження та інвалідність.
39. Найбільш розповсюджені варіанти дискримінації в сексуальній орієнтації.
40. Значення не пригноблюючої / наснажуючої супервізії.
41. Передумови, які збільшують якість проведення супервізії.
42. Самопідготовка чи не пригноблююче навчання супервізора та його чинники.
43. Непригноблюючі супервізорські стосунки. Непригноблюючий підхід до змісту супервізії.
44. Моделі супервізії.
45. Розвиваюча модель.
46. Клінічна модель.
47. Специфічно орієнтована модель.
48. Вісконсінський тренінговий проєкт з клінічної супервізії.
49. Психодинамічна модель.
50. Модель розвитку вмінь.
51. Модель сімейної терапії.
52. Модель розвитку.
53. Модель розвитку за К. Столтенбергом.
54. Моделі розвитку за К. Лонганбіллом, Е. Харді, Дж. Делворсом.
55. Змішана модель Д. Пауела.
56. Модель для практики.
57. Особливості взаємодії супервізора та супервізованого.

58. Значення супервізорських відносин.
59. Поняття супервізійної моделі.
60. Класифікація супервізорських моделей.
61. Фактори, що впливають на супервізорські взаємини (гендерні, міжкультурні).
62. Опір (тривога) супервізованого та стратегії подолання опору.
63. Типи опору в супервізії.
64. Паралельні процеси супервізії.
65. Перенос та контрперенос у взаєминах між супервізором та супервізованим.
66. Вплив супервізора на результат супервізії.
67. Самооцінка молодого фахівця. Можливості його портфоліо.
68. Відеозаписи. Оцінка прогресу клієнта. Консультаційні записи.
69. Питання для аналізу самооцінки, помилок у роботі, діагностики та оцінки.
70. Функції супервізора щодо закінчення консультування.
71. Характеристика результату супервізійної сесії.
72. Рекомендації для роботи супервізора на різних рівнях його професійного розвитку.
73. Якості супервізора.
74. Ролі супервізора: супервізор як вчитель, супервізор як фасилітатор, супервізор як консультант, супервізор як експерт, клінічний супервізор та супервізор як адміністратор.
75. Етичні принципи супервізії.
76. Етичний кодекс супервізора.
77. Загальна компетентність супервізора.
78. Компетентність супервізора.
79. Конфіденційність в роботі супервізора.
80. Відповідальність. Інформована згода в супервізії.
81. Захист прав клієнта та супервізованого.

82. Межі супервізії.
83. Гнучкість супервізора.